

De forma absolutionis.

CLXXIIII

tiōis quā incurristi p̄ talē causam & talē rē. Vel si plures p̄ eandē causā excoīcat⁹ est d̄m̄ eto tiens q̄rens incurristi. **Ad dēdo.** Et restituo te cōi onī & vnitati fidelīū & factis ecclesie In nōie p̄is & filiū & sp̄s sancti Amē. d̄berādo eū vsq; ad amen. Et d̄beratio ista nō ē nēcia vtz s̄. in p̄ncipio libri.

¶ Modum seruandū de Jure in absolūendo ab excoīcatione maiore vide metricē positū s̄. in p̄mo q̄terno vbi d̄r. Quatuor ista tene. zc. **¶** Forma absolūōis sacramentalis a minore excoīcatōe & a pctis p̄missio **Disereatur tui.** zc.

¶ D̄ns n̄r̄ iēsus xp̄s absoluat te & ego absoluo te. Auēte q̄ fungor a vinculo excoīcatōis minoris si ligar⁹ & restituo te factis ecclie. Eadez auēte ego absoluo te a pctis tuis in nōie p. & f. & s. Amē.

¶ Nota q̄ Berson reprobat illā formā absolūōis sacramentalis a minore excoīcatione q̄ d̄r seu addit. Eadem auēte ego absoluo te a pctis tuis p̄fessis p̄nit⁹ & oblit⁹. Dicit em̄ q̄ pau/a constitutes sine contritiōe plures attrit⁹. Et sic q̄dē Diminuit seu restringit effect⁹ sacramentalis absolūōis in absolūendo sed d̄r sic simpliciter. Eadē auēte ego absoluo te a pctis tuis in nōie p. & f. & sp̄s sancti amē vtz h̄z forma im̄mē sup̄posita.

¶ Item d̄r b. tho. in 4° q̄ in absolūendo p̄nitentē pot⁹ confessor d̄r facere crucē q̄ imponere manū sup̄ caput consentientis qz restituo pctōz sit virtute passionis xp̄i q̄ p̄ crucē designat h̄ impositio man⁹ facit infusione gr̄e. Sed consuetudo apud q̄pluēs inoleuit de impostioe man⁹ qd̄ p̄ autēticos forte etz p̄probat.

¶ Deprecatio virtute clauum.

¶ Passio d̄ni n̄r̄ iēsu xp̄i & meritū b̄tē v̄ginis marie & oīm sc̄tōz & bona si q̄ feceris & mala si q̄ patientē sustinueris ac b̄da q̄ alij p̄ te fecerint & inf̄ressio m̄tis ecclesie sint tibi in remissione pctōz tuoz. in d̄m̄nū uoz pene. in augmentū gr̄e. & in p̄m̄iū vite eterne. Amen.

¶ Prima regula arborū sanguinat tam s̄m̄ Canones q̄m̄ leges.

¶ Ascendentū & descendentū quoz s̄t p̄sone d̄ q̄/ bus querit computat⁹ inter medij vna d̄pta

R i

De Regulis cōsanguinitat: a Rominiibus diuersis

tot sunt gradus.

Secūda regula sūm Canones.

¶ Collateralium in linea cōgali quoro gdu q̄s distat a cōi stīpīte toto distant int se.

Tercia regula sūm Leges.

¶ Collateralium in linea equali quoro gdu quis distat a cōi stīpīte toto duplicato distant int se.

Quarta regula sūm Canones

¶ Collateralium in linea inequali q̄ro gdu remotior distat a cōi stīpīte toto distant int se.

Quinta regula sūm Leges.

¶ Collateralium in linea inequali quoro stīpīte p̄sonē stīpīte dempto tot sunt gradus.

¶ **Notandū q̄** phibitio m̄sonij d̄bēdi durat ad q̄rtū ḡdū inclusive q̄ ad collaterales in q̄bo sit phibitio. s̄m recta linea arb̄tr̄is ē p̄petua. phibitio ¶ **Circa ḡdus affinitat̄** Eodē ḡdu d̄r aliq̄s Affinis alteri q̄ro ḡdu q̄s est p̄sanguineus illi ex cui⁹ p̄re causat affinitas. Itē durat ad q̄rtū ḡdū inclusive Itē int p̄sanguineos viri z m̄l̄eris nulla causat affinitas s̄z int p̄sanguineos viri z ei⁹ vxorē v̄l int cōsanguineos mulieris et suum virum vsq̄ ad q̄rtū ḡdū inclusive Unde duo fratres p̄nt accipere duas sorores Et pater cum filio possunt accipere vn⁹ m̄rem ali⁹ filiā indifferent. Itē Affinitas non solū causat ex coitu m̄soniali mo etiā ex fornicatio coitu z incestuoso aut alias d̄ānofo. ¶ **Siā s̄dicta clar⁹ patēt i l̄ra J d̄ Impedimēt̄**

¶ **Hic ponūtur diuersa nōia quibus diuersi ḡdus cōsanguinitatis exprimūtur.**

Trauius pe. correpta d̄r q̄rtus ab auo

Tetrauia uie. d̄r vxor eius

Tritauus d̄r p̄r Ottani pe. cor̄. vbiq̄

Tritauia uie. d̄r vxor attani

Ottauus ui. d̄r abani p̄r pe. cor̄. vbiq̄

Ottauia uie. d̄r vxor abani

Obauus ui. d̄r p̄r pauī pe. cor̄. vbiq̄

Obauia uie. d̄r vxor eius

Proauus ui. d̄r p̄r auī pe. cor̄.

Proauia uie. d̄r vxor pauī

Ouus ui. d̄r p̄r patris viz genitoris

Quia uie. dicitur mater patris vel matris vel genitricis
Patruus uel. dicitur frater patris
Patruelis dicitur filius vel filia patris uel filij duorum
Amita re. pe. cor. dicitur soror patris. (frat.)
Obamita re. dicitur soror aui
Quunculus li. dicitur frater matris
Matruxera re. dicitur soror matris
Matruelis et. dicitur soror matris
Pater dicitur genitor prius alicuius
Mater dicitur genitrix prior alicuius
Filius natus patris vel matris

Illegitimus dicitur de soluto et soluta natus
filia nata patris vel matris
Nepos ortus dicitur filius de filio natus uel de filia
Nepotris dicitur filia de filio uel de filia nata
Pronepos ortus pe. nti cor. dicitur filius nepotis uel neptis
Proneptis dicitur filia nepotis uel neptis
Abnepos ortus penul. nti cor. dicitur filius pronepotis
Abneptis dicitur filia proneptis uel pronepotis
Trinepos pe. nti cor. dicitur filius abnepotis
Trineptis dicitur filia abneptis. et.
Tetranepos pe. nti cor. dicitur filius trinepotis et est quartus a nepote

Tetraneptis dicitur filia trineptis et est quarta a nepote.

Consobrinus dicitur filius sororis uel fratris

Sobrinus nomen idem est quod consobrinus.

Consobrina dicitur filia fratris

Sobrina dicitur filia sororis

Consobrini nomen dicuntur duorum sororum filij

Cognati et Agnati dicuntur qui sunt de una progenie
Sed Agnati ex parte sexus uirilis. Cognati uero ex parte muliebri sexus.

Frater dicuntur ab eodem patre

Soror nati uel matre

Germanus et Germana idem sunt. id est frater et soror

Mater dicitur mater matris sed non patris suus.

Mater dicitur uxor patris sed non sua mater

Nomina Affinitatis.

Priuignus dicitur qui priuatus est patre habens matrem cum vitrico. vel priuatus est matre huius patrem uiuentem cum nouerca. vulgariter eyn stieffsoen

Priuigna dicitur filia talis. vulgariter eyn stieff dochter

Filiaster dicitur puignus

Filiastra dicitur puigna

Patrimones mis. vel patrim^o mi pe. ubique producit et dicitur superstes patre priuatus vel priuata etiam dicitur puer similis patri.

Matrimones mis. vel Matrim^o pe. producta et Matrima me dicitur superstes matre priuatus vel priuata et est cois generis matrimones et dicitur puer filius matri

Geminus gemini et Gemellus gemelli dicuntur duo simul nati.

Supstes ris. dicitur qui solus remanet alijs mortuis cois generis.

Dolpiscus dicitur qui est superstes ex duobus natis vel uno moriente.

Consanguine^o dicitur quod ex uno sanguine Cognatus dicitur quod ex eadem stirpe vel uno genere.

Sequuntur Nomina Affinitatis.

Affinis dicitur qui cognouit sanguineam meam signant mihi attinentem usque in quartum gradum sanguinitatis inclusiue. vel dicitur illa que cognita a sanguineo meo signant mihi attinente usque in quartum gradum sanguinitatis inclusiue. Vulgariter Affinis dicitur eyn swoeger off eyn swoegerse.

Socer dicitur pater mariti

Socer^o dicitur mater mariti

Sorori dicitur maritus sororis

Sororia dicitur uxor fratris

Generi neri dicitur maritus filie

Nur^o uxor dicitur uxor filij

Glos gloris idem est

Leui leuiri dicitur frater mariti vel frater uxoris

Janitrices sicut uxores duorum fratrum

Sequuntur Nomina uiciosa de commixtione car

De Poibus vicijs & cōmixtōe carnali varijs modis

CLXXV

nali varijs modis.

Adultereri. dicitur alteri thori vel uxoris violator

Adultera dicitur alteri viri concubitor

Conzorter dicitur filius adulterini vel scorti viz meretricis

Conzerta dicitur filia adulterina vel meretricis

Nobis tibi idem scilicet qui vel qui natus vel natus est nobili

Martha tibi idem scilicet qui vel qui natus vel natus est ignobili matre

Spuri dicitur qui vel qui natus vel natus est nobili. i. le

Spuria gitima matris ignobili. i. illegitimo patre

viz dicitur quo cuius status talis sit sicut proprie predicta noia qui

loquuntur dicitur ignobili patre vel matre intelliguntur dicitur vel

legitimus cum legitimis

Cocubina dicitur qui non est maritata et sine sacramento coniugii

concubit cum aliquo viro cuiuscumque status

Soluti dicuntur qui nullo matrimonio ligati sunt in

saluta se carnaliter cogniti vel non cogniti qui mutu-

uo habere possunt vel alii eorum cum quocumque alio

fornicari dicitur qui vel qui extra matrimonium luxuriaz

fornicaria exercet simpliciter

Incestuosus dicitur qui vel qui luxuriam exercet cum ali-

quod incestuosa quo vel aliqua attinere sibi in ali-

qua carnali vel spirituali cognatione

Sacrilegus dicitur qui vel qui luxuriaz exercet cum ali-

quod sacrilega vel aliqua qui vel qui spiritualis est vel con-

tra viz spiritualis persona hoc faciens cum aliquo vel ali-

qua cuiuscumque status

Stuprator dicitur qui virginem opprimit

Raptor dicitur qui virginem rapit vel mulierem ad habenda

vel coeundum cum ea

Scortator dicitur meretricator

Scortatrix dicitur meretrix

Leno lenonis dicitur meretricator

Scortator dicitur meretrix

Zodomita re. communis generis dicitur qui vel qui luxuria

tur cum simili in sexu viz masculus cum masculo

Regule Juris ex Sexto.

7 femina cum femina 7 isti dicuntur infames ipso iure.

Bestialis dicitur ille qui vel que cum bestia luxuriatur.

Dollis dicitur qui vel que cum seipso luxuriatur

Meretrix dicitur cois ad plures indifferent

Abominabilis dicitur qui vel que cum viro vel muliere contra naturam coit

¶ Nomina spūalis cognationis.

¶ Patrīnus idem vulgariter eyn pat vitz q vel
Patrina ne que leuat de sacro fonte vel tenet in
confirmatione. etiam dicitur sacerdos 7 patrina ne. sacerdotissa seu vxor sacerdotis Patrīnus et dicitur victricus et dicitur Nouerca marrina.

Comparat pe. cor. vulgariter eyn geuader

Commat pe. p. eyn geuaderze

¶ Nōtia legalis adoptionis.

¶ Pater adoptiuus vel adoptans vulgariter eyn exkoeren vader

¶ Filius adoptiuus eyn vysserkoeren son
Filia adoptiua off dochter

¶ Incipiunt Regule Juris ex sexto.

Beneficium ecclesiasticum non potest licite sine institutione canonica obtineri

Possessor male fidei villo tpe non prescribit

Peccatum nō dimittit nisi restituat ablatū

Peccati venia nō datur nisi correcto

Nemo potest ad impossibile obligari

Privilegium personale personam sequitur 7 extinguitur cum persona

Semel malus semper presumitur malus

Datum quis habere nō potest quod ipse nomine non est gestum.

Retractioem retrahi 7 mandato nō est dubium comparari.

Cum sint precium iura obscura reo fauendum est potest

cuis actori.

In iudicijs nō ē acceptio psonarū habenda
 Ignorantia facti & nō iuris excusat
 Cum quis in ius succedit alterius iustam ignorā
 tie causam censet habere
 Adia restringi & fauores ptingit ampliari
 Decet pcessum a pncipe bñficiū esse māsuz
 Indultum a iure bñficiū non est alicui auferē
 dum.
 Nō firmatur tractu tēpis quod de iure ad inico nō
 subsistit
 Nō est sine culpa qui rel'que ad se nō p'inet se im
 miscet
 Null' plurib' vti defensionibus p'sideret
 Quod semel placuit amplius displicere nō p't
 Nō d'z aliquis alteri' odio p'grauari
 Sine culpa nisi subsistat causa nō est aliquis pu
 niendus
 Qd quis mandato facit iudicis dolo facere nō vi
 det cum habeat parere necesse
 Mora sua cui libet nō est nociua
 Ea que fiunt a iudice si ad eius non spectāt officii
 viribus non subsistunt
 Scienti & consentienti nō fit iniuria neq; dolus.
 Que a iure cōi exorb' tant ne qua q̄ ad psequēciaz
 sunt contrahenda
 Quod omnes tangit d'z ab omnibus approbari
 In obscuris minimum est sequendum
 Cū qui certus est certiori alterius non oportet
 Nō licet actori quod reo licitum non existit
 Mutare p'siliū non p't in alterius detrimentum
 Generi p' spēm derogatur
 Plus semp in se continet quod est minus
 Pro possessore habetur qui dolo desijt possidere
 Vitale non debet per inutile viciari
 Ex eo non debet quis fructum sequi qd' nisi exi
 tit impugnare

Regule Juris ex Sexto.

Cum quid prohibetur prohibent oia q sequunt ex illo
Pluralis locutio duoz numero e pnta
Imputari no dz ei p que no stat si no faciat qd p
eiu fuerit faciendu
Accessorium naturam sequi congruit principa
lis.
Qui tacet p sentire videt
Is qui tacet non fatetur s nec vtiqz negare vide
tur.
Inspicimus in obscuris quod est verisimilius vl
qd pleriqz fieri psuevit
Is qui in ius alterius succedit eo iure quo ille vti
debebit
Presumitur ignorancia vbi scientia no pbat
Locupletari no debet aliquis cu alteri iniuria vl
iactura
In penis benignior interpretatio e faciēda
Actus legitimi pdicionem no recipiunt neqz diem
Semel deo dicatum no e ad vsus hūanos vlti
transferendum
Non prestat impedimētum qd de iure non sortit
effectum
Cui licet qd e plus vtiqz qd e minus
Qui pōr e tpe pocior e iure
Qui sentit onus sentire debet commodum ꝛ ecō
tra.
In recōi pocior e pdicio phibētis
Cōtra eū qui legem dicere potuit apcius e inter
tatio faciēda
Non est obligatorium cōtra bonos mores pstitū
iuramētum
Dolo facit qui petit quod restituere oportet eun
dem.
Non est in mora qui potest legitima exceptione se
tueri
Qd ob grām alicuius pcedit no e in eius dispēdiū
retorquendū

Regule Juris ex Sexto.

CLXXvii

Nullus ex cōsilio dummō fraudulentū non fuerit obligatur.

Exceptōem obijciens nō videtur de intentione aduersarij p̄fiteri

Que s̄ ius sūt debēt utiq; p̄ insertis haberi

In pari delicto vel cā potior ē p̄ditio possidentis
Cum nō stat p̄ eū ad quē p̄inet q̄ min⁹ p̄ditio implet s̄ d̄z p̄inde ac si impleta fuisset

Ad alicui nō licet suo nōie nec alieno licebit

Potest q̄s p̄ aliū qd̄ p̄r facere p̄ seipm

In malis p̄missis fidem nō expedit obsuari

In alternatis debitoris ē electio ⁊ sufficit alterum adimpleri

Qui ad agendum admittit ē ad excipiendum multo magis admittendus

Qui facit p̄ aliū ē p̄inde ac si faciat p̄ seipm

Factū legitime retractari nō d̄z licet casus postea eueniat a q̄ nō potuit inchoari

Ad alicui graciosē p̄cedit trahi nō d̄z ab alijs i exemplum.

Frustra sibi fidē quis postulat ab eo obsuari cui

fidē a se p̄stitā suare recusat

Delictum p̄sonē nō d̄z in detrimentum ecclesie reuindare

Ratione p̄gruit ut succedat in onere qui s̄stituitur in honore

In argumētuz trahi neq̄unt q̄ p̄t necessitatē aliquādo s̄t p̄cessa

Nemo p̄r plus iuris transferre in aliū q̄ sibi p̄petere vidinoscitur

In toto nō ē dubiū partē p̄tineri

In ḡnali p̄cessione nō veniūt q̄ q̄s nō cēt x̄similiter in sp̄ali p̄cessurus

Qui contra iura mercatur bonam fidem p̄sumit nō habere

Bona fides nō patit̄ ut semel exactio iterz exigat̄.

Cū quid vna via p̄hibetur alicui ad id alia nō de

Regule Juris ex Sexto.

bet admitti.

Contractus ex puentōe legē accipe diuoscunt
Dammū qđ quis sua culpa sentit sibi debet nō alij
imputari.

Infamis⁹ porre nō pateant dignitatū
Certū est qđ is dmittit in leges qui legis vba com
plectens s legis iurē voluntatem.

Data Rome apud sanctū Petz Monas Martij
Anno pontificat⁹ nēi q̄cto in Sexto Decretaliū.

Quatuor sunt consilia vniuersalia approba
ta p eccliam vt euāgelia que comp̄hendunt in hac dicit
oneC Nicesp illā syllam ni. intelligit consiliū Nicenū. p hram
L. intelligit Constantinopolitanū. p E. intelligit Ephesinū
p vltimū L. intelligit Chalcedonense. Et fuerūt p̄dicta cōsilia
contra 4° errores in ecclia qui comp̄hendunt in hac dicitōe.
CAnno) p A intelligit Arius. in p̄mo cōsilio qui asseruit z fa
rebatur trinitatem psonaz h negauit vnitatem essentie. p D.
intelligit Macedonius qui negauit equalitatem sp̄ssancti. per
A. intelligit Nestor⁹ q̄ dixit xpm̄ puz hōiez esse. p E. intelli
git Eutices q̄ dixit vnitatem nature verbi dei z carnis in ch̄o.
Quatuor virtutes cardinales comp̄hendunt p singulas lit
teras huius dicitōis (F) i) p F. intelligit fortitudo. p J. iustit
cia. p D. Prudētia. p T. Temperantia Quatuor dotes cor
poris comp̄hendunt sub illa dictione (L) i) p L. intelligitur
Claritas p J. Impassibilitas. p A. Agilitas. p S. Subtil
itas. Tres dotes aie includunt in hac dictione (V) i) p
V. intelligit Virtus. per L. Cōprehensio. per D. Delectatio
Tres opatōes gerarchie includunt in singul syllabis hu
ius dicitōis (P) u) p P. intelligit purgare. per J. Il
luminare. per ly Per. Perficere. (S) p̄ libz Apocruī idu
dunt in illa dicitōe. Berisem. viz B iruch. E sdr. scōs T ho
bias. Judub. Sapie. Ecclesiastic⁹. Sachabecoꝝ p̄m⁹ z scōs

5

De volentibus placitare in Jure.
Consulo sta fortis pro iuribus. z tua iure
Protegedum poteris. si tamen obstat acris.
Vis tibi. dissimila. cōponere quando statera
Pendet in equali. r. p. prava iubent
Elige plus damna maioribus ip̄e minora
Crescunt pace bona. Marte sipant opes

Ad laudē & gl'iam benedictetrinitatis. gloriose
 dei matris intemerate virginis marie toti^o qz curie ce-
 lestis ac salutē aiaz christifidelū Explicit Manu-
 ale p'fessorū metricū p' quendā Religiosum fratrem
 puen^o ordiis p'dicatorū Colonien. p'fessorē nō puo
 labore studioqz collectū. Impressum Colonie p' ho-
 nestū Hermānū Bügart de Ketwisch Ciuem Colo-
 nien. sup' antiquū forū in opposito ecclesie sc'i Mar-
 tini maioris vulgarit' i' domo dicta qz dem wilde
 man morā trahentē Anno dñi Millesimo qdrin-
 gesimo Nonagesimo octauo die 10 vicesima s'
 mamen^o Marcy in festo sc'i Bñdicti Abbatis.

